

A photograph of a stone well in a forest. The well has a square stone frame with a wooden frame and a metal grate. The stone is weathered and covered in moss. The background is filled with green leaves and tree trunks.

Witold Komorowski

Kamienne kapliczki

na Dolnym Śląsku

Interesującym elementem dolnośląskiego krajobrazu są monolityczne kamienne kapliczki słupowe spotykane w zaskakujących nieraz miejscach. Niektóre do dziś pełnią swą kultową rolę, inne są opuszczone i trudno je odnaleźć, a będąc w pobliżu łatwo je przeoczyć.

Te kapliczki na mapach i w wydawnictwach krajoznawczych są opisywane – podobnie jak kamienne krzyże – terminem „pokutne” lub „pojednania”, co sugeruje, że powstały w późnym średniowieczu jako jeden z warunków zawarcia umowy pojednawczej między zabójcą, a rodziną ofiary. Obecnie przypuszcza się, że taką genezę mają tylko nieliczne z nich (np. kapliczka w Pankowie – najstarszy udokumentowany obiekt tego rodzaju, kojarzony z umową kompozycyjną z 1494 r.)¹.

Kapliczka z Pankowa może być uznana za typową w tym sensie, że reprezentuje dominującą formę, powielaną aż do XVIII wieku: na smukłym słupie o kwadratowym przekroju (często ze ściętymi krawędziami) znajduje się kamienny „domek” z półkoliście sklepioną niszą pod dwuspadowym „daszkiem”. Kształt taki mają też tzw. latarnie umarłych ustawiane na cmentarzach lub w ich pobliżu, mające upamiętniać konkretne osoby lub ogólnie – zachęcać do modlitwy za zmarłych. Prawdopodobnie najstarsza latarnia umarłych (z 1498 r.) stoi przy kościele św. Jadwigi w Szymanowie.

Ogólnie biorąc, przy braku materiałów źródłowych trudno dziś określić pierwotną funkcję kapliczki na podstawie jej wyglądu, a w przypadku kapliczek wnękowych umieszczanych w ścianach kościołów lub w murach otaczających kościół można mniemać, że wiele z nich to gotyckie sakramentaria przeniesionymi na zewnątrz w czasie jakiejś przebudowy wnętrza. Dobrze przebadanym przykładem jest tu bardzo ładna „kapliczka” przy bramie kościelnej w Modliszowie.

Osobny typ stanowią kapliczki bez wnęki, z pełną głowicą kostkową, na której zwykle znajduje się płaskorzeźba sceny Ukrzyżowania (np. w Morawie, Sobótce i we Wrocławiu) lub sam krucyfiks (część kapliczki z 1545 r. zachowana w Kurowie Wielkim).

Wymienione tu najstarsze obiekty pochodzące z ostatniej dekady XV w. są wyjątkowe, jeśli chodzi o datowanie – większość pozostałych nie pozwala na choćby orientacyjne określenie daty ich powstania. Tylko niektóre mają wykute daty wystawienia, a o metryce innych można wnioskować ze stanu zachowania zabytku lub przez analogie dotyczące formy, co zawsze jednak może budzić wątpliwości.

W podanym dalej katalogu znajduje się 105 kapliczek z 70 dolnośląskich miejscowości i jedna z Żar (jedyna taka kapliczka znana w Ziemi Lubuskiej). Miejscowości uszeregowano alfabetycznie wg powiatów, podając dla każdego obiektu zdjęcie z datą jego wykonania, krótki opis i położenie sprecyzowane przez współrzędne GPS.²

Wszystkie wymienione obiekty mają też swoje opisy i zdjęcia (również innych autorów) na portalu Stowarzyszenia Wratislaviae Amici <https://polska-org.pl>

Wrocław, w styczniu 2021 r.

¹ Więcej o kapliczkach w obszernej monografii D. Wojtucki, S. Zobniów, *Kamienne krzyże na Śląsku, Górnych Łużycach i ziemi kłodzkiej*, Wrocław 2017.

² Tekst jest skróconą wersją artykułu W. Komorowski, *Kamienne kapliczki słupowe*, „Na Szlaku” Nr 135 (331), styczeń 2018, s. 3-5 (<http://www.na-szlaku.net/files/Na%20Szlaku%2001-2018.pdf>)

Powiat Bolesławiec

Stare Jaroszewice

We wschodniej, zewnętrznej ścianie kościoła jest wmurowana kamienna kapliczka z głęboką wnęką (być może jest to dawne sakramentarium).

51°12'30,1"
15°37'30,2"

V 2008

Powiat Dzierżoniów

Wilków Wielki

Na wprost wejścia do kościoła, na betonowym cokole jest umieszczona głowica kamiennej kapliczki słupowej. Kapliczka wykuta w piaskowcu jest bardzo zerodowana, niemniej widoczne są zarysy płytkiej wnęki i dwuspadowego zwieńczenia, charakterystycznego dla tego typu obiektów. Na ściankach dają się zauważyć ślady płaskorzeźbionych postaci.

50°45'8,2"
16°50'54,3"

VIII 2018

Powiat Głogów

Kurów Wielki

Głowica kapliczki słupowej z płaskorzeźbionym krucyfiksem w płytkiej wnęcie znajduje się obok północnej kruchty kościoła. Wg napisu na bocznej ścianie upamiętnia zabójstwo dokonane w Boże Ciało 1545 r.

51°39'55"
15°54'34"

VII 2012

Smardzów

Dość toporna kamienna kapliczka słupowa stoi w polu, po lewej stronie drogi do Jaczkowa, na granicy wsi. Obecnie wnęka jest oszklona.

51°37'05,4"
16° 04'32"

IV 2011

Powiat Jawor

Brachów

W polu, po lewej stronie dawnej asfaltowej drogi do zatopionej wsi Żarek (przedłużenie ul. Starojaworskiej) znajduje się smukła (pobielona) kapliczka słupowa z wnęką sklepioną półkoliście w górnej części.

51° 05'15,6"
16°08'45"

VII 2020

Jastrowiec

Górna część kapliczki (odzyskana w 2006 r. z Wrocławia po kradzieży) jest umieszczona na cmentarzu przykościelnym. Jej trzon stoi na zewnątrz muru, w zaroślach na prawo od południowego wejścia.

50° 58'02,5"
16°02'47,9"

II 2008

Marcinowice

Górna część kapliczki kamiennej z dwuspadowym zwieńczeniem i wnęką sklepioną 3/8 jest umieszczona przy murze cmentarnym za wschodnią bramką na teren kościoła.

51°03'44,2"
16°18'53,9"

II 2009

Męcinka

Przy głównej ulicy, na zachód od kościoła znajduje się oryginalna kapliczka z trzema niszami w górnej części. Nisko na cokole jest wykuta data 1875.

51°04'24"
16°05'29"

V 2019

Mściwojów

Górna część kapliczki kamiennej z dwuspadowym zwieńczeniem i wnęką sklepioną półkoliście, ze śladami mocowania kraty jest umieszczona od wewnątrz w murze ogrodu plebanii (nr 41, na północny wschód od kościoła). Być może jest to dawne sakramentarium.

51°02'33"
16°16'17"

V 2009

Słup

Kapliczka słupowa stoi pod murem kościoła, przy południowej furcie. Górna część jest obudowana drewnianą oszkloną szafką. Obok kapliczki są wkopane cztery kamienne krzyże.

51°05'48,8"
16°06'02"

VIII 2017

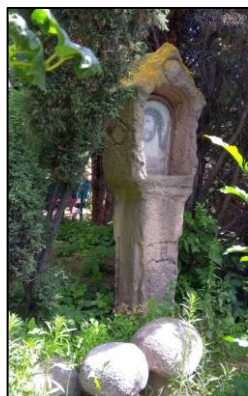

Jawor I

Kapliczka stojąca przed domem przy ul. Starojaworskiej nr 57 jest pomalowana i oświetlona, a ostatnio dość niefortunnie odnowiona.

51°04'11,1"
16°10'25"

VII 2020

Jawor II

Ładna kapliczka kamienna jest ukryta za krzewami przed domem przy ul. Starojaworskiej nr 118.

51°04'43,1"
16°09'24"

VII 2020

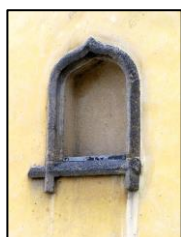

Zimnik

Przy ostatnich zabudowaniach wsi (posesja nr 4), ok. 150 m na południe od dzwonnicy stojącej w centrum. Pobielona kapliczka jest osadzona w kamieniu młyńskim.

51°0'29"
16°15'32"

XI 2017

Powiat Jelenia Góra

Kowary I – III

W ścianach kościoła NMP umieszczono trzy kapliczki kamienne (latarnie umarłych?). W ścianie północnej kapliczka I zwieńczona półkoliście z taką też wnęką oraz kapliczka II zwieńczona w „ośli grzbiet” z półkolistą wnęką. W zachodniej ścianie wieży, pod figurą „Madonny na potworze” jest kapliczka z wnęką zakończona trójkątnie.

50°47'42,5"
15°49'58,1"

VII 2007
IV 2009

Milków

Trzon kapliczki, bez górnej części, stoi pod ogrodzeniem kościoła, na lewo od wejścia (dawniej był w murze kościelnym). Ten słup bywał opisywany jako pręgierz (taka wersja jest na tablicy informacyjnej).

50°48'31,9"
15°45'37,9"

X 2017

Powiat Kłodzko

Batorów

Kapliczka słupowa stoi przy czerwonym szlaku do Studziennej, na północ od szczytu Rogacza. Z tyłu wykute różne inicjały (turystów?) a wśród nich data 1820.

50°27'25"
16°25'40"

VII 2008

Gorzanów I

Monolityczna kamienna kapliczka słupowa stoi wśród drzew na skraju niewielkiej polany, na wschód od torów kolejowych. Kapliczka ma bardzo prostą formę słupa o kwadratowym przekroju i lekko ściętych krawędziach zakończonego nieco szerszą głowicą z prostokątną wnęką, w której umieszczono współczesną mozaikę.

50°20'53,4"
16°38'36,7"

VIII 2018

Gorzanów II

Kolumna stojąca przy ulicy, przed domem nr 10 jest trzonem kamiennej kapliczki słupowej z 1733 r. Jej opis i zdjęcie (fot. M. Staffa) znajduje się jeszcze w 15. tomie SGTS wydanym w 1994 r. Na cokole jest imię fundatora - Iohann Volcker (?) i data:1733.

50°21'18"
16°37'54,5"

IX 2018

Huta

Na początku drogi "Wieczność" niemal naprzeciwko figury "Strażnika Wieczności" stoi kamienna kapliczka z prostokątną wnęką. Pod wnęką ze współczesnym obrazem jest data 1814 i inicjały J.P. Ostatnio nazywana „Kapliczką Wielkiego Strachu” tak samo jak ścieżka obok niej. W 2018 r. była złamana i po kilku miesiącach sklejoną i ustawioną na starym miejscu.

50°20'5,3"

16°31'35"

IX 2009

Jaszkowa Dolna

W ogrodzie posesji nr 21 znajduje się dobrze zachowana kamienna kapliczka słupowa osadzona w kamieniu młyńskim.

50°25'9,6"

16°40'28"

VII 2018

Jaszkowa Górna

Przy głównej drodze, w ogrodzie posesji 29 stoi (pobielona) kapliczka słupowa zwieńczona dwuspadową wnęką. Jest osadzona w kole młyńskim.

50°24'35"

16°43'40,7"

V 2016

Kłodzko

Kapliczka umieszczona na niskim cokole z wykutymi napisami; wśród nich data 1682. Z czterech boków kapliczki w płytkich wnękach są płaskorzeźbione postaci świętych. Kapliczka stoi na granicy miasta (koniec ul. Dusznickiej), przy szosie nr 8.

50°26'14,4"

16°36'50,2"

VII 2018

Konradów

Kapliczka przy głównej drodze, w ogrodzie posesji 22. Jest osadzona w kole młyńskim. Obecnie otoczenie szalenie „ucywilizowane”.

50°18'42"
16°47'37"

VII 2008

Łężyce

Kapliczka na wysokiej gładkiej kolumnie stoi przy drodze, w górnej części wsi – przy ostatnim domu (w budowie), na skraju „Sawanny Afrykańskiej”.

50°26'27,6"
16°20'47,3"

IX 2009

Ponikwa

Przy drodze, kilkanaście metrów na północ od kościoła, pomiędzy dwoma świerkami, które ją niemal zasłaniają stoi kapliczka słupowa. W górnej części mało wyraźne napisy i data 1645. U dołu na cokole też XVII-wieczne daty i napis MATHEZ LAIZSH.

50°15'11"
16°36'27"

VII 2008 (świerki dopiero rosły)

Stara Łomnica

Kamienna kapliczka kolumnowa z głowicą kostkową stoi przy rozwidleniu dróg do Nowej Łomnicy i Polanicy.

50°21'18,5"
16°34'26,7"

IX 2018

Stary Wielisław I

Kolumna wotywna zwieńczona głowicą kostkową z kulą i żelaznym krzyżem. Na cokole wykuto datę MDCLXXXII, czyli 1682 - dwa lata po wielkiej zarazie. Kolumna stoi przy Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej.

50°23'58,9"

16°33'51,1"

IX 2018

Stary Wielisław II

Kamienna kapliczka na niskim cokole, zwieńczona kamiennym krzyżem stoi przy drodze do przystanku kolejowego. Pod wnęką, na cokole jest wykuta (po niemiecku) modlitwa do Marii Panny.

50°24'15"

16°34'35"

IX 2018

Stronie Śląskie

Kapliczka w formie piaskowcowego falistego słupa z bogato rzeźbioną głowicą stoi przed dawnym kościołem ewangelickim (obecnie pw. Zmartwychwstania Pańskiego), naprzeciwko Urzędu Miejskiego. Czasem jest określana jako kolumna morowa. Według daty na cokole kolumna była wystawiona w 1672 r.

50°54'43,5"

16°38'52,5"

X 2010

Trzebieszowice

Kilkanaście metrów w prawo od drogi do Skrzynki, ok. 150 m od ostatniego domu w Trzebieszowicach, pomiędzy dwoma lipami stoi kapliczka z prostokątną wnęką.

50°21'10,7"

16°46'32"

V 2016

Powiat Legnica

Studnica I

Kapliczka jest w murze południowym; spod tynku widoczna jest tylko głowica kapliczki z wnęką. Na rysunku Maxa Hellmicha z 1923 r. widać też trzon kapliczki.

51°14'28,3"
16°01'40,4"

IV 2006

Studnica II

Przysadzista kapliczka stoi na skraju pola, po południowej stronie drogi do Legnicy, ok. 1300 m od kościoła.

51°13'58"
16°02'49,8"

IV 2006

Powiat Lubin

Pieszków

Górna część kapliczki na niskim słupie (być może ułamanym) stoi wkopana na terenie dawnego cmentarza przykościelnego, w jego wschodniej części.

51°20'21,3"
16°14'02"

IV 2016

Powiat Lwówek Śląski

Golejów I

Przy drodze z Golejowa do Marczowa, na jej kulminacji, ok. 600 m od szosy 297 stoi prosta monolityczna kapliczka słupowa. Pod niszą jest wykuty tekst CHRISTOF SCHOLZ i data 1672.

51°01'49,2"
15°36'02,7"

VII 2008

Golejów II

Po prawej stronie szosy 297 do Wojciechowa stała monolityczna kapliczka słupowa z datą 1699 wykutą na cokole. W kwietniu bądź w maju 2018 r. została złamana i później wywieziona (ukradziona?) w nieznane miejsce.

51°01'02,2"
15°33'59,9"

IV 2018

Golejów III

Kapliczka kamienna, o konstrukcji bardzo podobnej do kapliczki II, znajduje się przy dolnej drodze wiejskiej na południowym krańcu wsi, naprzeciwko domu nr 46. Na cokole znajduje się data 1702. Całość pomalowano na biało i niebiesko; we wnękach obrazki wycięte z gazet (stan z r. 2018).

51°00'59"
15°34'38,1"

IV 2018

Golejów IV

Kapliczka kamienna w postaci gruszkowatej kolumny wspartej na wysokim cokole stoi na skarpie po lewej stronie drogi do Pławnej. Napis na cokole zawiera datę 1719. Kształt kolumny i głowicy jest podobny do kapliczek dawnej drogi krzyżowej przy kościele św. Anny w Lubomierzu pochodzących z 1630 r.

51°02'29"
15°35'42"

V 2013

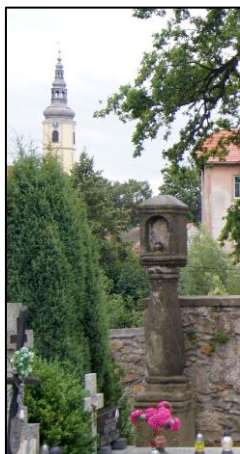

Golejów V

Bliźniacza do kapliczki IV, kapliczka kamienna stała do lat 90. XX w. na krańcu wsi, po lewej stronie drogi do Wojciechowa (archiwalne zdjęcia są na portalu Wralislaviae Amici). Teraz zachował się tylko cokół z inskrypcjami (nazwisko fundatora, proboszcza z Bertelsdorfu i data (1761?), oraz informacja o odnowieniu kapliczki w r. 1884).

51°01'05,2"
15°34'15"

VIII 2018

Lubomierz I – VI

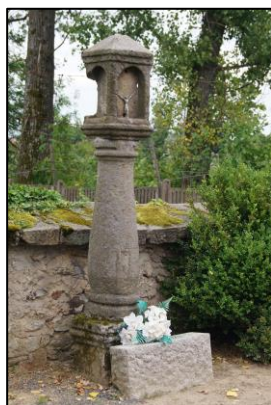
Na cmentarzu wokół kościoła św. Anny znajduje się 6 kamiennych kapliczek kolumnowych, które do roku 1812 stały przy drodze z Olesznej Podgórskiej tworząc prawdopodobnie 14 stacji Drogi Krzyżowej z odpowiednimi obrazami umieszczonymi we wnękach kostkowych głowic.

Wykonane z piaskowca, wszystkie zachowane kapliczki są podobne do siebie, jeśli idzie o kształt, choć różnią się szczegółami wykończenia i wysokością. Sądząc z daty wykutej na jednej z nich pochodzą z 1630 r.

51°00'50"
15°30'13"

VIII 2018

Lubomierz VII

Oprócz sześciu kapliczek przy kościele św. Anny, w Lubomierzu jest jeszcze jedna kolumnowa kapliczka kamienna należąca pierwotnie do Drogi Krzyżowej. Ta kapliczka stoi w ogrodzie plebanii w pobliżu kościoła św. Maternusa. Na jej cokole – jako jedynej z siedmiu zachowanych – wykuto datę: 1630.

51°00'42,9"
15°30'32,9"

VIII 2018

Lubomierz VIII

Przy drodze do Milęcic stoi lekko pochylona smukła kolumnowa kapliczka kamienna. Gotycki napis na cokole jest zatarty i nie pozwala odczytać daty wystawienia. Na uwagę zasługuje jej kształt i wysokość przekraczająca 5 m.

51°00'55,5"
15°30'46,5"

IV 2013

Lwówek Śląski

Znajdująca się po północnej stronie kościoła pw. Wniebowzięcia NMP ostrołukowa rzekoma kapliczka kamienna okazała się w czasie remontu w 2007 r. zamurowanym okienkiem gotyckim.

51°06'39,6"
15°34'57,6"

VII 2008

Marczów I

W centrum wsi, przy głównej drodze, przed podejściem do kościoła stoi pod drzewem kamienna kapliczka słupowa. Na kostkowej głowicy są z dwóch stron płaskorzeźby: po jednej stronie Pieta, po przeciwnej krucyfiks. Na cokole pod głowicą wykuta kaligraficznie data 1686.

51°02'41,4"
15°38'55"

VIII 2018

Marczów II

Ładna kapliczka kamienna stoi w pobliżu dawnego przejazdu kolejowego, nad skarpą potoku (Ośna) w ogrodzie posesji nr 3. Chronogram na cokole daje datę 1703, co jest potwierdzone w ostatnim wierszu zapisem cyframi arabskimi. Zachował się podwójny opacki krzyż (klasztoru z Lubomierza) i w dwóch wnękach obrazy malowane na blasze (raczej sama blacha...).

51°02'59"

15°39'43"

VIII 2018

Marczów III

Bardzo dobrze zachowana kapliczka słupowa z 1700 r. jest posadowiona między dwiema olbrzymimi lipami przy polnej drodze do Dębowego Gaju. Kapliczka jest osadzona w kamieniu młyńskim. Na cokole z czterech stron są trudno czytelne napisy niemieckie, a pod wnęką wykuto niewyraźnie datę, prawdopodobnie MDCC.

51°02'50"

15°38'7,5"

VIII 2018

Nielestno

Kapliczka stoi na zachodnim brzegu Bobru, przy stalowym mostku w centrum wsi.

50°59'53"

15°40'15,2"

VIII 2017

Oleszna Podgórska

Przy drodze, poniżej kościoła, w pobliżu mostu na Oldzy. Na słupie są widoczne inicjały MB i data 1684.

51°01'48,7"

15°29'34,5"

IV 2018

Popielówek

Krótką kolumna na wysokim cokole, zapewne fragment kapliczki słupowej stoi pochylona przed bramą w kamiennym murze wznoszącym się w polu w północnej części wsi.

Na gzymsie cokołu jest wykuta data 1715, a na tylnej ścianie cokołu data renowacji 1845 i podpis kamieniarza.

50°59'14"
15°31'50"

IV 2018

Pławna Dolna

Przy narożniku stodoły na posesji nr 41 stoi kapliczka z napisem na cokole: ANDERAS LANGE AD 1703. Data wygląda jak 1793, ale ze źródeł wiadomo, że 19-letni Andreas zginął w nieszczęśliwym wypadku w r. 1702, więc kapliczka mogła być wystawiona w następnym roku.

51°03'38,4"
15°35'44"

V 2008

Radoniów I

Zapewne najstarsza w Radoniowie kapliczka słupowa stoi przy polnej drodze do Lubomierza, mniej więcej w połowie odległości między tymi miejscowościami. Kapliczka jest osadzona w kamieniu młyńskim, dzięki czemu, mimo znacznego pochylenia jeszcze się nie przewróciła. Głęboka wnęka kapliczki zachowała prostą metalową kratę. Poniżej niszy są niewyraźne ślady jakiegoś napisu.

51°00'24,3"
15°29'29,7"

V 2013

Radoniów II

Mocno pochylona kamienna kapliczka kolumnowa stoi we wschodniej części wsi obok domu nr 36. Kapliczka ma czworokątną głowicę z płytkami wnękami na obrazy malowane na blasze. Na cokole kolumny z czterech stron są wykute, częściowo zniszczone, napisy gotykiem.

51°00'15"
15°28'3"

VIII 2018

Radoniów III

Na posesji nr 68, przy bramce stoi kapliczka kamienna pomalowana ostatnio na biało i czerwono. „Domek” osadzony na czworokątnym słupie jest z trzech stron otwarty i do niedawna wewnątrz znajdowała się figurka(?). Na cokole, przy ziemi, wykuto napis fundatora Josepha Spillera i datę 1863.

51°00'24"
15°27'20,5"

VIII 2018

Wleń

Kamienna kapliczka kolumnowa z 1701 r. znajduje się przed budynkiem dawnego folwarku (w ruinie) w dawnej wsi Grzęba - na końcu ul. Polnej. Kapliczka, bardzo dobrze zachowana, jest niedostępna (lato 2018) z powodu ogrodzenia prywatnego terenu oraz rozrośniętych obok kapliczki drzewek i wysokich pokrzyw.

51°01'12,3"
15°40'47"

VIII 2028

Wleń (Wleński Gródek)

W murze kaplicy św. Jadwigi, na lewo od bramy jest wmurowana wnęka kapliczki kamiennej (lub fragment sakramentarium).

51°00'59"
15°39'48"

VII 2007

Wojciechów I

Na łące, ok. 100 m na wschód od szosy, poniżej kościoła. Ładna i najbardziej zadbana kapliczka w Wojciechowie. Z tyłu jest wykuta data 1662.

50°59'50,1"
15°33'54,3"

VIII 2018

Wojciechów II

Kapliczka stojąca najbliżej kościoła - ok. 30 m od południowej bramy cmentarza przykościelnego; często jest niewidoczna w rozrośniętych chaszczach. Z tyłu wykuta data 1742.

50°59'45,5"
15°33'50,4"

VII 2008

Wojciechów III

Ponad wsią, przy drodze gruntowej odchodzącej przed kościołem na zachód; ok. 400 m od szosy, pomiędzy dwoma dużymi drzewami.

50°59'42,1"
15°33'37,6"

V 2013

Wojciechów IV

Prawdopodobnie najmłodsza kapliczka w Wojciechowie, znajduje się w dolnej części wsi, po prawej stronie drogi do Lubomierza, przy podjeździe do domu nr 115. Na zamalowanym, jak cała kapliczka, cokole można wyczytać datę 1758. Może, gdy zejda wszystkie warstwy farby, rzecz da się zweryfikować.

51°00'15"
15°32'48"

IV 2018

Powiat Polkowice

Polkowice

Na terenie dawnego cmentarza przy kościele św. Michała; za prezbiterium.

51°30'10,2"
16°04'03"

V 2006

Żuków

Na wschodnim skraju wsi, przy ostrym zakręcie drogi z Grodowca. Na metalowych drzwiczkach zamykających niszę jest wycięta data 1887.

51°32'44,5"
16°09'04,7"

V 2009

Powiat Środa Śląska

Krynitzno

Trzon kapliczki bez górnej części stoi po wschodniej stronie drogi do Rakoszyc, ok. 250 m od ostatnich zabudowań Krynitzna.

51°07'36,4"
16°40'00"

IV 2007

Kulin

Ogrodzona i pobielona stoi pod murem przy północno-wschodnim wejściu na cmentarz przykościelny.

50°06'06,6"
16°36'26,4"

XII 2018

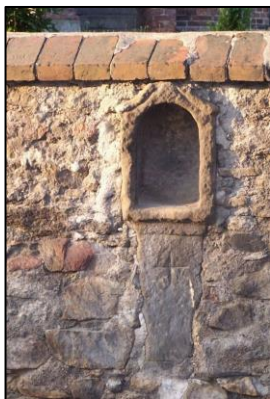
Paździorno

Kapliczka stała za ogrodzeniem po lewej stronie drogi do Piotrowic, na wprost domu nr 25a. Po wykopaniu i oczyszczeniu w 2018 r. czeka obecnie (2020 r.) na ustawienie.

51°01'21,1"
16°38'0,6"

II 2007

Powiat Świdnica

Jaroszów

Górna część kapliczki z fragmentem utraconego trzonu znajduje się w murze otaczającym kościół, od strony szosy.

50°59'17,3"
16°26'0,6"

VIII 2011

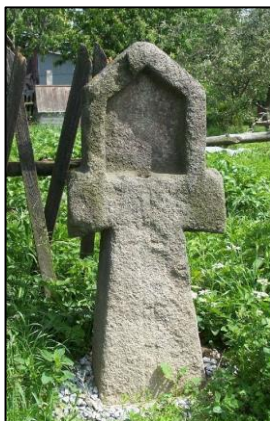

Kostrza

Górna część kapliczki z fragmentem utraconego trzonu znajduje się w murze otaczającym kościół, w jego wschodniej części. Nisza kapliczki wystaje ponad mur i jest zwrócona w stronę kościoła.

50°59'03,3"
16°16'08,7"

XI 2017

Modliszów I

Po wschodniej stronie głównego skrzyżowania stoi unikatowy krzyż-kapliczka – krzyż zwieńczony trójkątnie zamkniętą kapliczką z płytką wewnęią. Po wykopaniu i ustawieniu na nowo w 2009 r. na trzonie ukazał się ryt tasaka. Poprzednio widoczna była tylko górna część.

50°47'34,1"
16°23'36,7"

VI 2009

Modliszów II

W murze otaczającym kościół św. Bartłomieja, na lewo od bramy wmurowano kamienne sakramentarium (kapliczkę?) z wnąką sklepioną ostrołukowo, nad którą jest wypukły krzyżyk.

50°47'42,3"
16°23'17"

VI 2009

Morawa

Kapliczka z kostkową głowicą, na której nieco zniszczona scena Ukrzyżowania stoi po północnej stronie drogi z Przyłęgowa, przy wjeździe na teren ośrodka jeździeckiego.

50°58'08,3"
16°23'47,7"

III 2007

Panków

Najstarsza udokumentowana kapliczka „pokutna” (umowa pojednawcza z 1494 r.) stoi przy mostku na fosie prowadzącym do ruin pałacu. Od kilku lat oczyszczona ukazuje całą swoją piaskowcową urodę.

50°53'56,4"
16°31'41,4"

VII 2014

Pasieczna

W południowej części wsi, przy zwężeniu zachodniej drogi wiejskiej, na posesji nr 51, pod ścianą budynku, pomiędzy dwoma tujami stoi ładna, wykuta w piaskowcu kapliczka monolityczna.

50°54'56"

16°23'53"

XI 2017

Strzegom (Grabina)

Uszkodzona kapliczka (brak bocznych ścianek i sklepienia wnątki) stoi w rozwidleniu szosy do Bolkowa i ul. Kopalnianej, za przejazdem kolejowym.

50°57'09"

16°19'26"

V 2007

Szymanów I

Ładna kapliczka słupowa znajduje się na ogrodzonym (i zamkniętym) terenie dawnego cmentarza przy kościele pw. św. Jadwigi. Prawdopodobnie jest to latarnia umarłych (fund. Hans Czirn). Data 1498 poniżej wnątki wskazuje, że jest to druga najstarsza kapliczka (4 lata młodsza od tej z Pankowa).

50°54'34,8"

16°17'04,4"

VII 2008

Szymanów II

Druga w Szymanowie kapliczka słupowa stoi za parkanem na terenie zaniedbanej posesji nr 26 (vis a vis nowych zabudowań 41d), po południowej stronie drogi do Dobromierza. Latem 2017 r. kapliczka była zasłonięta drzewkami i niemal zupełnie niewidoczna z drogi.

50°54'29,2"

16°16'46,9"

II 2008

Śmiałowice I

Po prawej stronie bramy na teren kościoła św. Wawrzyńca stoi okazałe sakramentarium (kapliczka słupowa?) zwieńczone rzeźbioną sterczyną.

50°54'12,1"
16°32'59,3"

X 2007

Śmiałowice II

Utrącony trzon kapliczki, bez górnej części jest osadzony w kamieniu młyńskim pod murem kościoła, na lewo od wejścia. Czasem był opisywany jako pręgierz.

50°54'12,2"
16°32'59,4"

X 2007

Śmiałowice III

W murze obronnym kościoła, pomiędzy przyporami na lewo od wejścia są resztki uszkodzonej kapliczki kamiennej (dolny fragment wnętrza).

50°54'12,6"
16°32'59,7"

X 2007

Powiat Trzebnica

Lubnów I

Przed kościołem stoi zerodowany (wytarty?) słup kamienny służący jako postument figury anioła; prawdopodobnie jest to zniszczony trzon kamiennej kapliczki.

51°15'37,3"
16°53'04,2"

V 2013

Lubnów II i III

Na cmentarzu przykościelnym, przy murze znajdują się dwie przysadziste latarnie zmarłych rodziny von Diebitsch. Na obu są wykute nieczytelne napisy.

50°15'38,2"
16°53'04,8"

V 2013

Powiat Wrocław

Garncarsko

W centrum wsi, po północnej stronie głównej drogi (ul. Nowowiejska), w pobliżu domu nr 12 znajduje się kapliczka w odnowionym murze ceglanym. W 2009 r. została obłożona płytkami z piaskowca.

50°54'57,8"
16°41'52,8"

IX 2009

Glinica

Na zachodnim końcu wsi, po prawej stronie drogi do Przemiłowa. Na słupie jest ryt miecza.

50°51'34,9"
16°50'00,3"

XI 2018

Jaszkotle

Przed obronnym ceglany murem kościoła pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa stoi kamienna kapliczka kolumnowa z datą 1668 r. wykutą na cokole. W płytkich wnękach głowicy zachowały się bardzo zniszczone obrazki malowane na blasze.

51°03'26"
16°54'06"

IX 2018

Nasławice

Przy szosie, pod murem kościoła stoi kamienna kapliczka, prawdopodobnie XX-wieczna, której forma jest w widoczny sposób, inspirowana gotyckimi kapliczkami słupowymi.

50°53'16,5"
16°48'19,3"

IX 2018

Pelcznica

Kapliczka jest wmurowana we wschodniej części muru otaczającego kościół. Obok kapliczki ustawiono jeden krzyż kamienny i ułożono trzon drugiego (z rytem miecza), który służył jako stopień schodków do pobliskiej plebanii.

51°02'29,8"
16°44'15,8"

III 2014

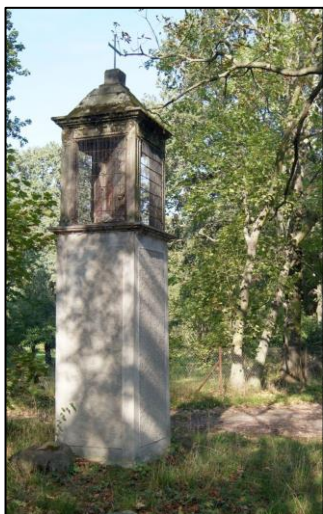

Sobótka

Smukła kapliczka kamienna jest ustawiona w lapidarium Muzeum Ślązańskiego, dokąd ją przeniesiono z Krzyżowic. Ma bogato rzeźbioną głowicę z przedstawieniami Ukrzyżowania.

50°53'46,9"
16°44'40,2"

IX 2009

Sobótka/Strzeblów I

Bardzo oryginalna, dość masywna kapliczka słupowa stoi kilkadziesiąt metrów za ogrodzonym terenem kopalni granitu. Na murowanym słupie umieszczona jest czworokątna kamienna „latarnia”. Po przekątnej owej latarni jest ścianka z kamienną płytą, po obu stronach której znajduje się płaskorzeźbiony krucyfiks otoczony napisami łacińskimi. Po obu stronach płyty widać końcowy tekst ANNO 1593, co oznacza, że jest to najstarszy zabytek Strzeblowa.

50°54'28,1"
16°41'33,6"

IX 2018

Sobótka/Strzeblów II

Prosta kamienna kapliczka słupowa stoi przy ul. Marii Curie Skłodowskiej (główna ulica Strzeblowa) obok domu 24a. Brak na niej jakichkolwiek inskrypcji. Ta kapliczka jest bardzo podobna do kapliczki III stojącej ok. 1 km od niej na południe, przy ul. Liliowej.

50°53'48"
16°42'20,8"

II 2018

Sobótka/Strzeblów III

Granitowa kapliczka słupowa z 1840 r. stoi na początku leśnej ul. Liliowej, odchodzącej od głównej drogi na południe tuż przy zachodniej granicy miejscowości. Ta kapliczka jest bardzo podobna do kapliczki II stojącej ok. 1 km dalej na północ, przy ul. Marii Curie Skłodowskiej.

50°53'29,8"
16°41'55,7"

VIII 2018

Strzelce

Na skrzyżowaniu pięciu polnych dróg, ok. 650 m. na zachód od szosy (DK 35) w kierunku Goli znajdują się blisko siebie: kamienna kapliczka, kamienny drogowy znak i współczesny stalowy krzyż. We wnętrzu kapliczki za potłuczoną szybką jest obraz MB z Dzieciątkiem. Na cokole, tuż przy ziemi, wykuto napis zawierający datę 1862.

50°54'43,5"
16°38'52,5"

X 2018

Tyniec Mały

Kapliczka stoi na trawniku przed kościołem. Całość nieco zerodowana, słup w dolnej części spięty metalowymi opaskami.

51°01'06,9"
16°55'14,4"

V 2006

Tyniec nad Ślężą

Górna część kapliczki z ukruszonym trzonem jest wstawiona w wewnętrzną stronę muru otaczającego kościół św. Michała Archanioła.

50°53'11,5"
16°55'46,2"

II 2008

Wrocław

Tzw. Kapliczka Dompniga wystawiona w 1491 r. po jego ścięciu na Rynku wrocławskim w lipcu 1490 r. Obecnie znajduje się w kaplicy-lapidarium w kościele Marii Magdaleny (północna nawa).

51°06'34,8"
17°02'05,5"

1961 (na starym miejscu - na rogu Łaciarskiej i Marii Magdaleny)

Powiat Ząbkowice

Kamieniec Ząbkowicki

Biało-błękitna, wysoka kamienna kapliczka kolumnowa stoi samotnie po lewej stronie drogi do Suszki (za dawną osadą Istebka). Na cokole wykuto z przodu modlitwę-westchnienie i datę wystawienia: rok 1864; z tyłu znajduje się nazwisko fundatora. Gęsta siatka chroni szczytową wnękę przed ptakami (i złodziejami...), ale zasłania wnętrze z figurką (lub obrazkiem?) NMP.

50°31'38,9"
16°50'58,7"

VIII 2018

Ożary

Po północnej stronie szosy z Kamieńca, na północnowschodnim skraju wsi stoi pobielona kapliczka słupowa z prostokątną głowicą. Forma kapliczki jest bardzo podobna do tej z Gorzanowa.

50°29'55"
16°50'14,8"

VII 2008

Przyłęk

Pod ścianą kościoła stoi figura NMP na czworokątnej kolumnie w kształcie typowej kamiennej kapliczki słupowej. Wydaje się, że słup kolumny jest wtórnie użytą kapliczką kamienną. Cała kapliczka jest pokryta gruboziarnistym ciemnym tynkiem, spod którego (z tyłu) wychodzi śliczny piaskowcowy rdzeń.

50°30'50,6"
16°46'46,5"

V 2018

Powiat Złotoryja

Brennik I

Kapliczka słupowa jest wtopiona w lico muru kościelnego, przy zachodniej furcie. Ma wykutą datę 1521.

51°10'11,7"
15°58'46,4"

III 2007

Brennik II

Latarnia umarłych (bądź dawne sakramentarium) znajduje się pod murem kościelnym, na prawo od południowej bramy. Na gzymsie jest wykuta wypukła data 1521.

51°10'11,3"
15°58'47,7"

V 2006

Brochocin

Obok bramy kościelnej stoi przy murze (w którym, na prawo od kapliczki są też trzy kamienne krzyże) wysoka, dobrze zachowana kamienna kapliczka słupowa.

Na słupie kapliczki jest data 1680.

III 2007

51°12'40,5''
15°55'51,6''

Powiat Żary

Żary-Kunice

W ogrodzie posesji przy ul. Wojska Polskiego 31 stoi widoczna z drogi potężna kapliczka kamienna. Jest to jedyna taka kapliczka na Ziemi Lubuskiej.

VIII 2017

51°37'01''
15°10'06,5''